

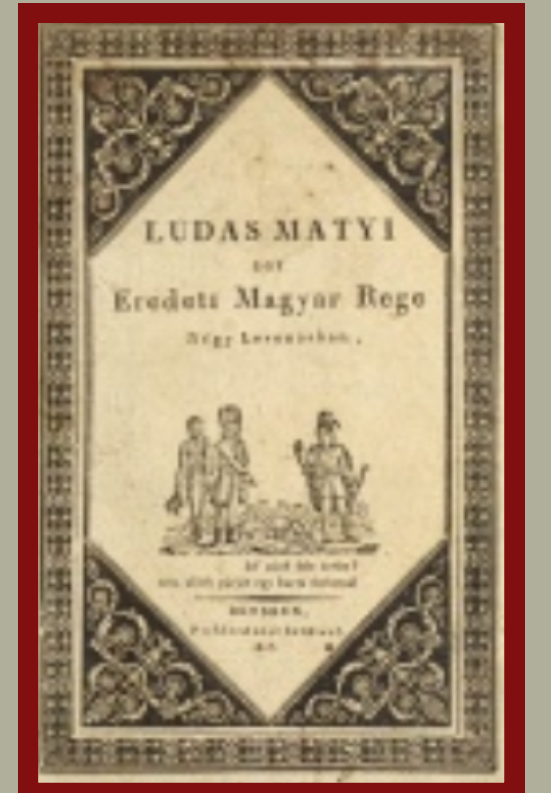
260 évvel ezelőtt született

FAZEKAS MIHÁLY

(1766–1828)

- magyar költő és botanikus
- A Magyar Fűvészkönyv társszerzője: a könyv mintegy 3200 különböző Kárpát-medencei növényt mutat be
- Csokonai Vitéz Mihály és Kazinczy Ferenc barátja
- Legismertebb könyve a *Lúdas Matyi*, ahol aszegény fiú a furfangos eszével legyőzi a gazdag, gögös Döbrögi uraságot

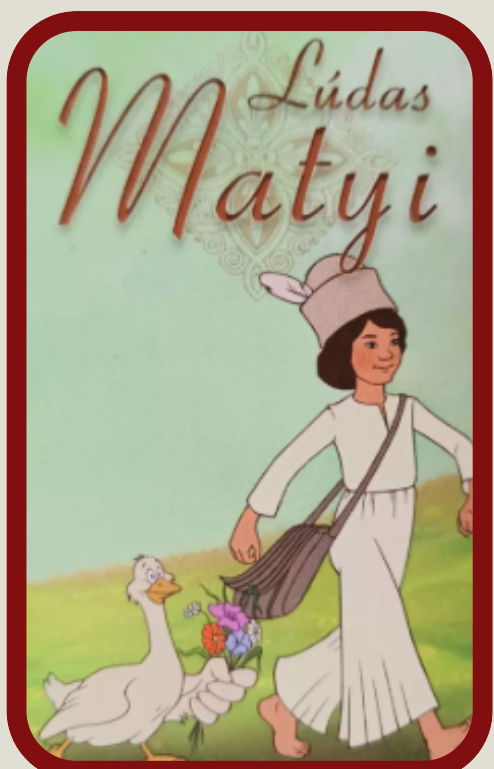

„Hej, Döbrögi uram, most fizetsz meg nekem,
Háromszor verlek meg, azt megígérhetem!”

“Reszketett Döbrögi, mint a nyárfalevél,
Mert eszébe juta Matyi s a régi verés.
Ő pedig bús képpel nézett jobbra-balra,
Vajon honnét csap le rá ismét a bajra.”

- A humor inspirálta a Ludas Matyi vicclapot
- 1977-ben Dargay Attila rajzfilmet készített a könyvből
- Aki többet szeretne tudni 4 percben itt az elemzés

Online játék és még több
érdekesség ezen az oldalon

Döbrögi uraság

100 évvel ezelőtt született

JANIKOVSKY ÉVA

(1926–2003)

- Ifjúsági regényíró, írásait sok országban kedvelik, 35 nyelvre le is fordították
- Könyvei humorosak, de közben komoly dolgokról is szólnak: családról, iskoláról, barátságról, gyerekek és felnőttek kapcsolatáról

Neked, hogy tetszik?

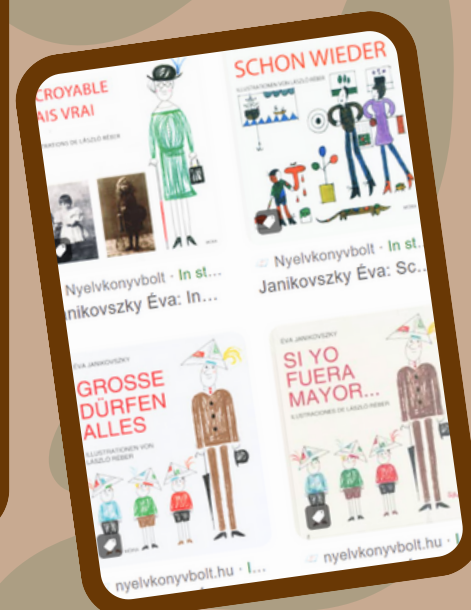
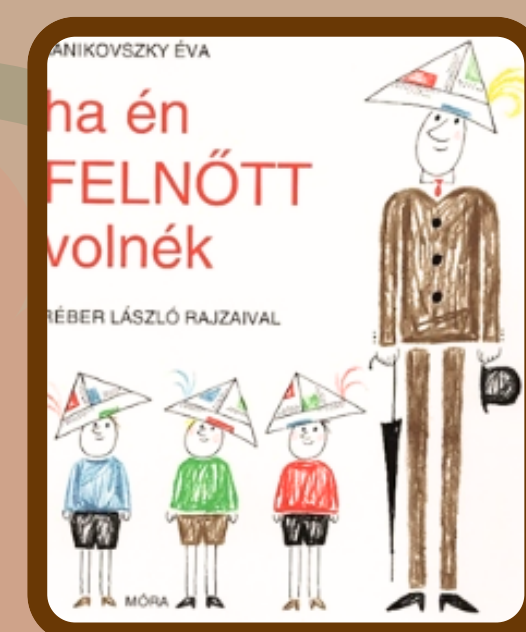
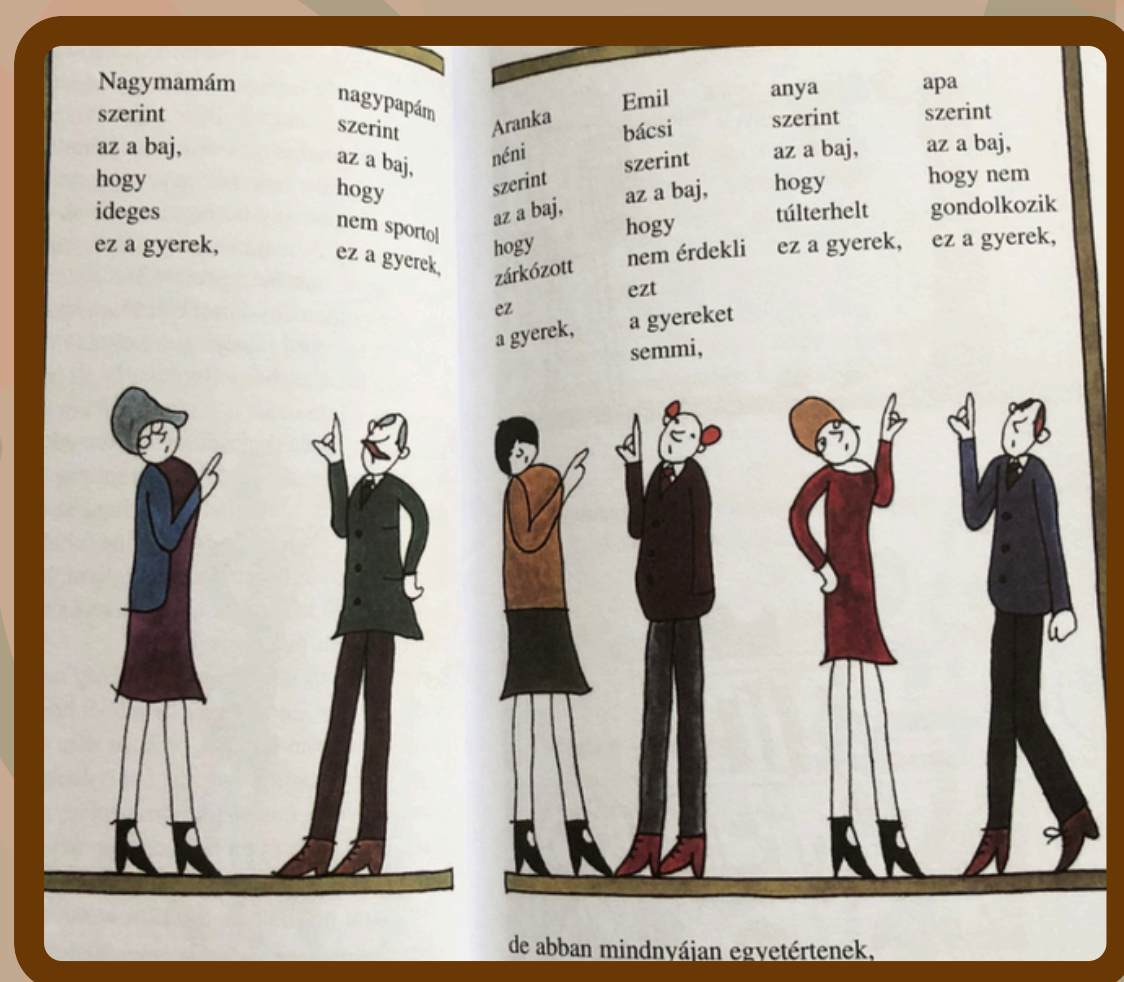
"Minden gyerek tudja, még a legkisebb is, hogy rossznak lenni sokkal mulatságosabb, mint jónak lenni. Folyton jónak lenni iszonyúan unalmas és amellet fárasztó is."

Ha én felnőtt volnék c. könyvből

"Amikor apukám azt mondja, hogy gyere csak ide, kisfiam, beszélni akarok veled, akkor már biztos, hogy baj van. Mert ha nincs baj, akkor nem mondja, hogy beszélni akar velem, hanem mindjárt beszél."

Már óvodás vagyok c. könyvből

**Online játék és még több
érdekesség ezen az oldalon**

Film

90 évvel ezelőtt született

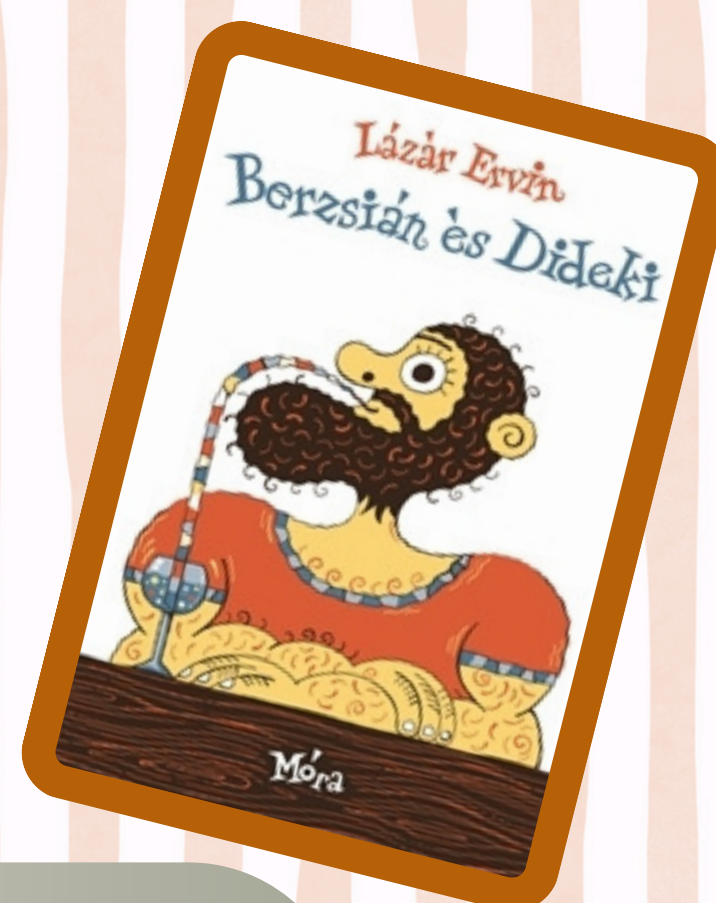
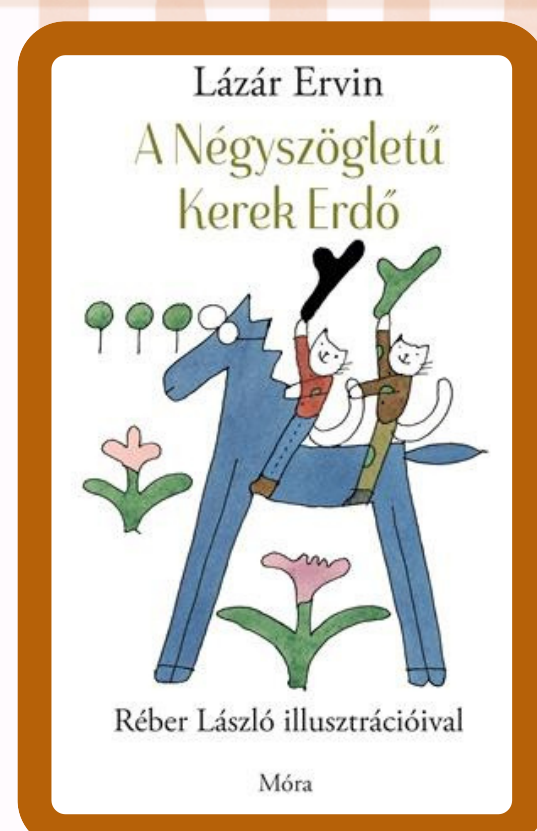
LÁZÁR ERVIN

(1936–2006)

- író, meseíró
- első meseregénye, A kislány meg az oroszlánok a szeretetről szól
- meséi különlegesek és viccesek, tele vannak furcsa, szerethető figurákkal és csodás dolgokkal, tanulságosak, gyerekeknek és felnőtteknek is
- híres mesehőse: például a Négyzetletű Kerek Erdő lakói és Berzsián és Dideki történeteiben fontos a barátság, a kedvesség és az elfogadás, de képes „megharagudni a világra”, és ilyenkor olyan szabályokat hoz, amik kiforgatják a hétköznapi logikát:

- **Berzsián király evés közben elfelejtett uralkodni.**
- **Mit csinálsz, Berzsián? – Várom, hogy eszembe jusson valami, ami még nem jutott eszembe.**
- **Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy hétfejű tündér.**
- **Ez a virág nem illatozott. Gondolkodott. – Vacskamati virágja**
- **Bab Berci: Bab Berci kicsi volt, de nagy tervei voltak.**

**Online játék és még több
érdeklődés ezen az oldalon**

90 évvel ezelőtt született **CSUKÁS ISTVÁN** (1936–2020)

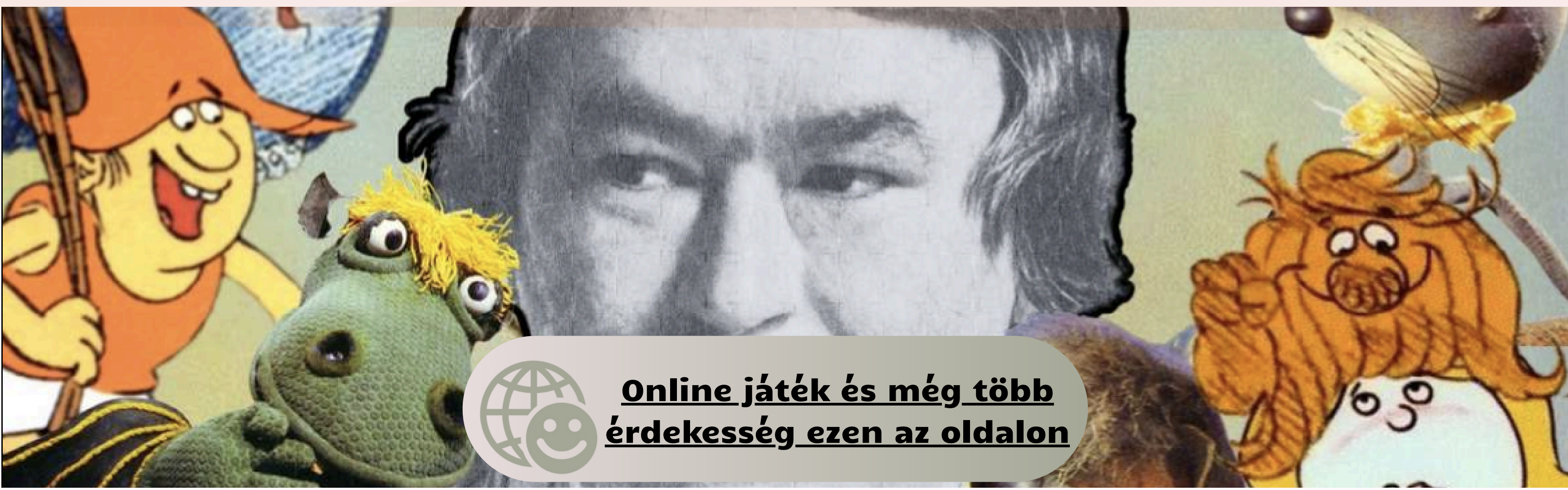

- költő, meseíró
- “Életem közepe felé beszabadultam egy csodálatos birodalomba, a gyerekirodalomba, ami nekem máig tartó örömet, élményt, vidámságot, mosolygást és a gyerekek mellett mindenki szeretetét hozta. Ennél többet nem is lehet kívánni.” - mondta egyszer.
- Olyan halhatatlan mesefigurákat teremtett meg az, mint például Mirr-Murr, Makk Marci, Pom Pom, vagy Süsü, a sárkány.
- írt játék-, rajz- és gyurmafilmeket, hangjátékot, színdarabot és gyerekoperát is
- Első ifjúsági regénye a Keménykalap és krumpliorr, ebből nagyszerű film is készült
- A Csukás Meserádió Magyarország gyermekrádiója 2024-ben indult

Csukás István Idézetek:

- **A legszebb dolog a barátság, többet ér mint minden királyság!**
- **Játszani legalább ketten kell, de inkább tízen, húszan, mert a közös játék a legnagyobb dolog az életben.**
- **Nagyobb csodát nem tudok elképzelni, mint hogy a fehér papíron a fekete betűk megelevenednek. Megindul a fejében a képzeletmozi. Az olvasás a legfontosabb.**
- **A mese mindennek az origója. Gyakorlatilag ebből származik minden irodalmi műfaj. Az is, amikor az ősember a szikla falába karcolta a barlangrajzokat. Ezzel elmesélte, hogyan ejtette el a vadat. Mert amit ábrázolni tudok, amit el tudok mesélni, azt birtokba is veszem.**

**Online játék és még több
érdekeség ezen az oldalon**

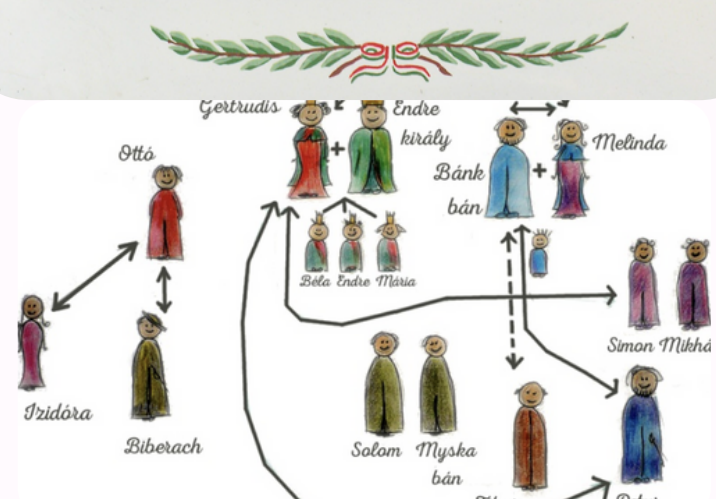
235 évvel ezelőtt született **KATONA JÓZSEF** (1791–1830)

- magyar költő, író, színműíró, színész
- leghíresebb színműve a Bánk bán (1815)
- a középkori történet köntösébe öltöztetve a Habsburg elnyomást mutatja be -> ezt a rejtett üzenetet allegóriának hívjuk
- a darab az ellenállás, a hazaszeret és a becsület jelképe
- a bán egy tisztség, a középkori Magyar Királyságban a király helyettese volt (a nádor szó is u.a. jelenti)
- 1848. március 15-én (a forradalom első napján) a Nemzeti Színházban a Bánk bán bemutatóján a közönség és a színészek is nemzeti színű kokárdát viseltek
- 1861-ben Erkel Ferenc megzenésítette a Bánk bánt, azóta is a legfontosabb nemzeti operánk
- 2019-ben Nádasdy Ádám az eredeti szöveget prózára írta át, hogy a mai olvasók is jól értsék mondanivalóját, mivel az eredeti nyelvezet nyelvújítás előtti

Híres idézetek a műből. Te is találkoztál hasonló viselkedéssel? Beszélgetek róla:

- *Lévnyalóvá (érts lé) lettél te Árpád gyümölvse/Petúr bán -> behódoltál, benyaliztál annak ellenére, hogy nem értesz vele egyet*
- *Mindenkor a legördögébb nádály (pióca, vérszívó), A sugdosó maga - és az nem vagyok; / Petur bán*
- *A magyar bor olyan, / Mint a magyar barátság / mentül óbb, / Annál erősebb. / Myksa bán - óbb értsd régebbi*
- *Bán ébredezz; mert meglopattatik Bánk!* -> ébredjen a körülötte zajló árulásra és hazugságra, amit először csak lidércnyomásnak (rossz álom) hitt, de valójában az irigy emberek cseleinek következménye, akik el akarják rontani az országot és az ő életét is
- *Szabad tekintet, szabad szív, szabad Szó, kézbe kéz és szembe szem*-> Bánk és Melinda a szerelemről, a bizalomról, hűségről
- *ott van a haza, hol a haszon / Biberach* -> mindig oda áll, ami neki többet ér, nem hűséges
- *Kár ilyen csinos főért, hogy a / Velő hibáz belőle! Benne van / Szép két szem, mely hódítón beszél; Szép ajkak, édesen beszélnek; / És még egy csábíthatón beszélő / Szajkói nyelv - és minden, ami csak Beszélhet, azt beszéli, hogy: / Az ész hibázik, a fejecske kong* -> Lehet valaki szép, de ha buta... külső és belső ellentéte

kép Irodalomok

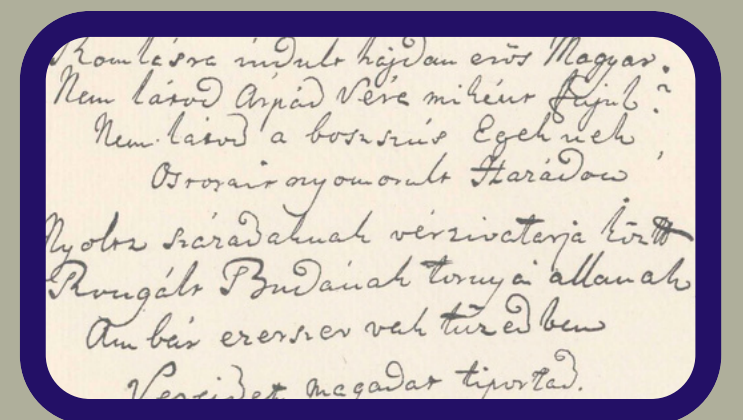
250 évvel ezelőtt született **BERZSENYI DÁNIEL** (1776–1836)

- A reformkor (1825–1848) romantikus **költője**, a "Niklai remete" (ott volt birtoka)
 - A soproni líceumban (gimnázium), ahová 12 évesen került, állandó bajkeverő volt.

Az iskolavezető lelkészek pohara akkor telt be, amikor a rakoncátlan Berzsenyi egy jó tréfa ürügyén hét német diákot dobált bele egy közeli tóba. Ezért a csintalanságáért elbocsátották.

- Verseit titokban írta, szégyellte és nem tartotta jónak őket, egy barátja, Kis János fedezte fel, és elküldte verseit Kazinczynak aki kedvelte, de Kölcsey csípős kritikával illette
- Verseinek fő témája a magyar nemzet sorsa
- Széchenyi István kedvenc költője, aki németre fordította A magyarokhoz című ódáját, ami ritkaság volt akkoriban
- Kodály Zoltán pedig megzenésítette a Magyarokhoz II.

Részletek A magyarokhoz II. (~ 1807) című versből:

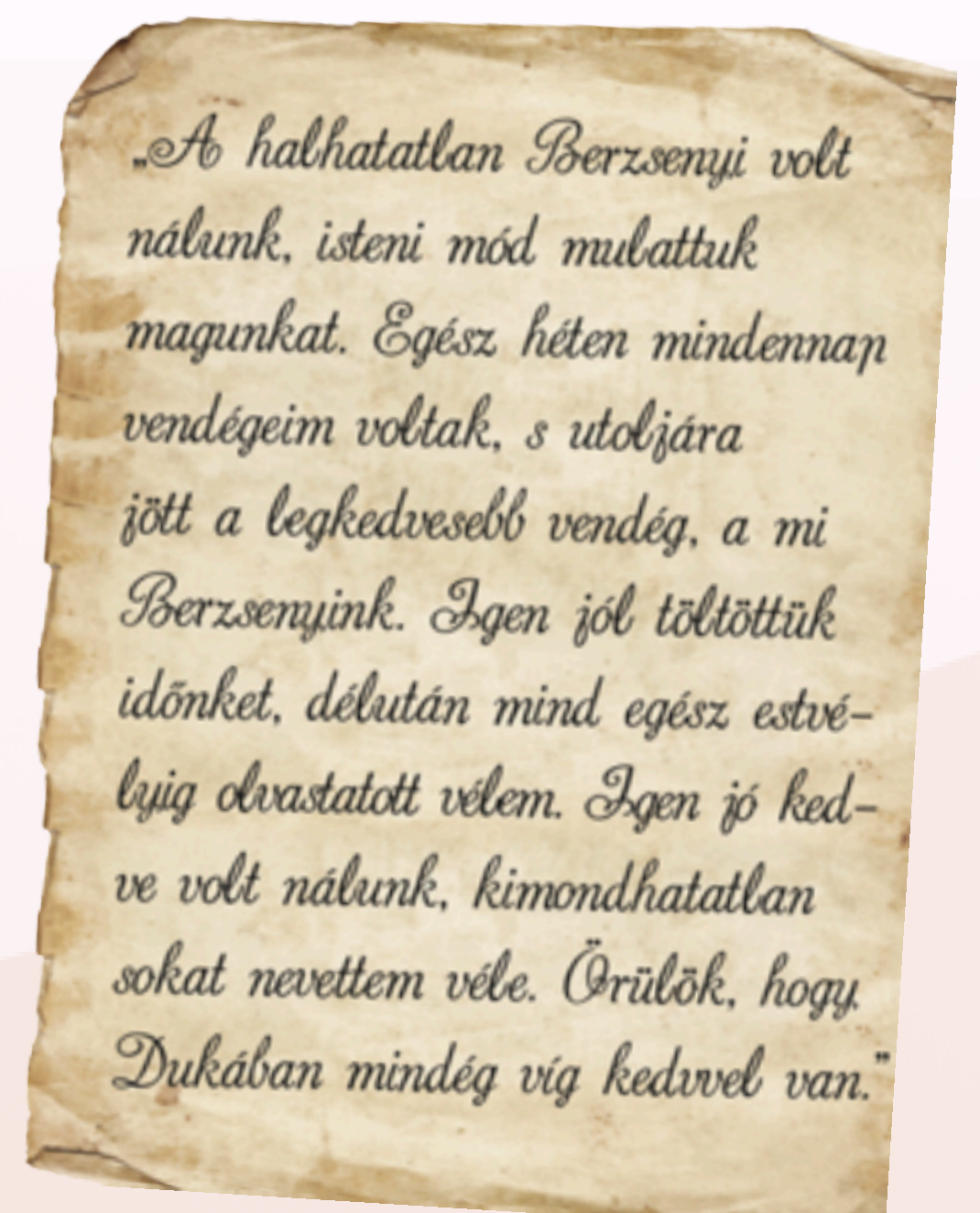
**Forr a világ bús tengere, oh magyar!
Ádáz Erynnis lelke uralkodik,
S a föld lakóit vérbe mártott
Tőre dühös viadalra készti.**

(1. versszak)

**Ébreszd fel alvó nemzeti lelkedet!
Ordítson orkán, jöjön ezer veszély,
Nem félek. A kürt harsogását,
A nyihogó paripák szökését
Bátran vigyázom.**

(5. versszak)

- Forr a világ-> Aggódva, a közelebbi Napóleoni háborúra utalt, aki később el is foglalta Győrt 1709-ben, szerencsére csak átvonult Magyarországon
- Erynnis, a viszály, ellentét és harag görög istennője
- összefogásra, cselekvő hazafiságra buzdít

Habár versei komolyak, a jókedv nem maradt el Berzsenyinéél

10 évvel ezelőtt hunyt el

KERTÉSZ IMRE

(1929–2016)

- az első Nobel-díjas magyar író; a **Sorstalanság** című regényéért kapta 2002-ben
- a könyv önéletrajzi ihletésű, témája a holokauszt a II. vh-ban
- a könyv főhőse Köves Gyuri, a náci haláltáborot megjárt budapesti zsidó kamasz fiú
- A „sors”, életkörülmény, ami velünk megtörténik, de mi is alakítjuk
- Gyurinak és a többi áldozatnak nincs sorsa. Tőlük elvették az egyéni életüket, saját döntésüket, és egy gépezet alkatrészeivé tették őket. Amit átélnek, az a náci bürokrácia menetrendje.
- Habár Gyuri tudomásul veszi a helyzetet, mégis hozzáállása, a borzalmak ellenére, a túlélésre koncentrál. Ő megértette, rajta múlik (amit nem tudtak elvenni tőle), hogy felismerje a boldogság apró pillanatait, legyenek azok akár olyan kicsinyek, mint egy tál meleg leves. Erre redukálódott a jövőképe, a következő sorba állásra, nem arra, hogy pl. orvos lesz stb. Ezzel meg kell küzdenie, amikor hazatér, hogyan is tovább.
- vegyük észre, amikor a szabadságunkat szeletenként kezdik elvenni, és ne váljunk mi is „sorstalanná”, álljunk ki másokért, amikor bajban vannak.
- a regényből 2005-ben film is készült, [megnézheted itt](#)

